

SALVADOR PERARNAU, **notes biogràfiques**

Ramon FÀBREGA i SIVILA

Vaig fer coneixença de Salvador Perarnau a finals de l'estiu del 64, quan el poeta rondava els 70 anys.

Fou en el transcurs d'una entrevista que vaig fer-li pel setmanari "Súria".

La meva impressió personal aleshores, va ser: "em trobo davant d'un 'tipus' mediterrà cent per cent, amb un bagatge intel·lectual considerable, amb un fons d'ironia, amb un coneixement de la vida profund que sols es dóna en aquest privilegiat racó de món banyat pel 'Mare Nostrum', bressol de totes les civilitzacions antigues, presents i futures".

Ara no canviaria pas el meu judici, però hi afegiria altres pensaments a aquesta primera llambregada, perquè des de llavors fins a la seva mort, 6 anys més tard, el vaig tractar assiduament i vaig mantenir moltes i llargues converses amb ell.

Primer que tot, cal dir que es sentia profundament surienc. No va renegar mai del terròs i la seva obra poètica està impregnada de records de la seva infantesa a casa dels seus pares, a "Cal Cabo" del terme de Cererols.

Els seus llibres per infants "Cuques de llum" i "El Sr. Pèsol i altres plantes" ens descriuen el Riu, l'Horta, el Niu, el Cascavell, la Rel i totes les cuques: "El Borinot", "El Cap Gros", "El Pregadéu", etc., que havia vist als camps de casa seva.

Salvador Perarnau i Canal.

Perarnau havia nascut Poeta i no té res d'estrany que emigrés a la capital.

Havia d'emprendre el vol i el seu destí natural era Barcelona, cenacle de la intel·lectualitat catalana, on hi copsaria els batecs de la nostra cultura.

Però anem per pams.

Els seus pares no tenien mitjans per fer-lo estudiar i quan el seu mestre els vadir que el seu fill era un talent i calia no desapropiar-lo, només els quedava una sortida en aquells anys molt habitual, enviar-lo al Seminari.

Als 10 anys ja era a Vic estudiant per capellà. Hi va romandre 8 anys.

En Perarnau als 18 anys ja era un ex-seminarista que va quedar profundament marcat pel seu pas pel seminari.

Això li va permetre dominar el grec i el llatí i llegir els clàssics en la seva pròpia llengua.

Dels 18 als 21 es quedà a Súrria i el seu pare li procurà un lloc de treball a les oficines de la Mina de Potassa, però això no era per ell i als 21 es troba en una Companyia d'Assegurances a Manresa i poc després de sots-arxiver municipal de la capital de Bages.

Als 2 anys deixa la feina i amb 23 anys se'n va a Barcelona.

Excedent de cupo va servir un mes a l'exèrcit a Lleida.

Sense ofici ni benefici comença una bohèmia exagerada, del més esquitonat que hi pugui haver.

Ell deia: "Cinc o sis anys que no me'ls vendria per res del món, perquè quan l'estòmac és buit el cervell va a cent per hora".

Eren els anys de la "dictablanda", la de en Primo de Rivera que perseguia tot el que feia olor de català, però que no ho ofegava del tot perquè li mancava força.

Aquells anys, en Perarnau col·laborava a "L'Esquella de la Torratxa" setmanari satíric que no respectava les limitacions a la llibertat que la dictadura imposava.

Els de l'Esquella van passar per Comissaria moltes vegades i al final, tres setmanes a la Model.

En Perarnau deia: "M'ho vaig passar "bomba" a la presó, els amics ens enviaven menjar del Colón i aquells dies vaig treure faves de l'olla, jo que tanta gana havia passat."

A propòsit de la fama, li agradava recordar que ell era molt conegut a Barcelona com "en Perarnau el poeta del clavell al trau" perquè sempre portava un clavell vermell al trau de l'americana.

Un dia al matí, quan feia 2 dies que no havia menjat res, es passejava amunt i avall per la Rambla amb tot el seu capital, 15 cètims a la butxaca.

- Què vareu fer al final?
- Em vaig comprar un clavell.

Aquesta anècdota retrata a l'home.

I tota la vida ha estat així: insobornable.

- Què el va redimir?
- L'amor.

Pocs dies abans d'aconseguir l'Englantina als Jocs Florals de l'any 29, vaig conèixer a la que més tard fou la meva esposa,

Benvinguda Coll i Borrell, professora de piano, solfeig, cant i dansa. S'hi va casar a l'any 32. Ella fou la meva redempció.

Amb la República va emplear-se a la Generalitat, primer com a auxiliar a la secció de Cultura, més tard com a Cap de Negociat del Departament d'Agricultura.

A l'acabar la guerra civil es va exiliar a França. Tornà el 48 i des de llavors exercí de professor de llatí, grec i francès a l'Acadèmia Cots de Barcelona.

Finalment, els últims 5 anys de la seva vida va passar-los a Síria.

Aquí nasqué i aquí volgué morir després 75 anys de vida ben aprofitats.

Ara parlem del poeta.

Era un poeta clàssic en quan al fons, però no en la forma.

Sempre deia que quan feia poemes, i en feia a tota hora, no li agradava omplir el motllo. Prescindia de la cotilla de la preceptiva literària i deixava córrer la seva imaginació en versos lliures, tal com ha de ser.

Ara bé és evident que la seva formació era clàssica, la dels grecs i llatins, dels quals en som hereus.

Va publicar llibres, sempre condicionat per les seves escasses possibilitats crematístiques, al llarg de tota la seva vida:

"Cants a la vida" (1918). "Ritmes sentimentals" (1925), "La Rel" (1929). "Cuques de Llum" (1930). El mateix any "Infants i fruites" apòleg en prosa. "Amb l'infinit a les mans" (1935). "El Sr. Pèsol i altres plantes" (1937). "Ales Humanes" (1938). "Felicidades de Nadal" (1948). A l'exili i en francès un llibre de poemes "du fons du coeur" que va tenir molt bona crítica al país veí. "Caps de brot" (1966) i "Plantes i Cuques de Llum" al mateix any. Aquestes dues obres recullen la primera un resum de les seves més escollides poesies i la segona una refundició de "Cuques de Llum" i el "Sr.

Pèsol i altres Plantes". Ja traspassat, la seva vídua i antics deixebles seus dels quals cal destacar en Josep Colet, varen publicar l'opúscle "Oracions" poemes inèdits dels molts que guardava a la calaixera.

Ara que parli el mestre.

- Salvador, quan feu poesia esteu sempre inspirat?
- La inspiració és molt avara. Només es present molt de tant en tant. En el poeta hi ha ofici com en tot.
- Us costa fer poemes?
- No. Jo faig com en Segarra, pixo poesia. Ara, que sigui bona ja és un altre qüestió. Dels mils de poemes que he fet en salvaria menys d'un centenar. El millor de la meva obra està a "Caps de brot" i naturalment a les "Plantes i Cuques de Llum" per infants.
- Quina poesia us agrada més?
- Trossos de moltes. En conjunt "Mimosa, flor de febrer" amb la qual vaig aconseguir la Flor Natural de la Llengua Catalana l'any 35.

Fixeu-vos, amic Ramon, com comença:

Mimosa flor de febrer
borrissol d'or de casulla

i repetia: "borrissol d'or de casulla". Genial.

I a fe que tenia raó.

Referint-se a l'ofici recordava que quan va fer "El capgros" poema de "cuques de Llum" hi ha una estrofa que va refer nou vegades i que s'hi va barallar durant 15 dies.

Diu així:

La seva sort no la sap
fins que es veu alguna pota,
se li fa més gros el cap,
perd la cua i ja és granota.

Perfecte.

En Perarnau era un autèntic savi.

Llegiu si us plau del opúscle "Oracions"

Oració inicial

Adorem el principi i la fi de les coses.
i el seu etern recomençament.

Terra, fes fruit! Roser, fes roses!

Teixeix idees, pensament!

Que tot surti del tot i tota cosa,
sense saber d'on ve ni a on va;
es faci mort on la vida reposa
i es faci vida d'on la mort mai serà.

Car l'inici és la fi i la fi és l'inici
sense inici ni fi
i ens cal seguir el caprici
o la llei eterna del destí.

Caprici o norma car és igual. La rosa
en el seu si pregon
ja sap què és, com ho sap tota cosa,
car les coses són com són i el que són.

El tot és tot: començament i fita.
Ara jo invoco el començament
ple d'esperança infinita
per arribar a l'acabament
per què l'acabament no sigui fita,
sinó començament.

Contra el que s'ha dit, en Perarnau era creient i per damunt
de tot estimava la vida.

Veiem el final del poema "Oració" que li va valer la Viola d'Or
a París el 65 i el Mestratge en Gai Saber.

Feu, oh Senyor, que el meu desig fulguri
i que no pensi mai en més anllà,
i quan mon cos apesarat s'aturi
un nou camí torneu-hi a assenyalar.
Oh, si la fi fos el començament
del viure en aquest món, eternament!

I ara la culminació del seu pensament.

De la Percepció

Aquell que no porti a dins
un encís per cada cosa
ja en pot seguir de jardins
que no hi trobarà cap rosa.

Ens podríem allargar més, molt més. Moltíssimes coses han quedat al tinter.

Com he escrit abans en Perarnau era i es sentia surienc de cap a peus.

A Súria

Ets mare meva i ho tinc tot de tu:
la carn, els ossos, el meu rostre bru
i adhuc l'estil cantellut del meu verb.
Sóc un fill teu que mai no et serà esquerp.